

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas uzklauššanas sanāksme par par SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” iesniegto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu cieto sadzīves atkritumu poligonā „Brakšķi - II, 3. un 4.sektors”

PROTOKOLS

SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” konferenču zālē, Dobeles šosejā 34, Jelgavā.

2018.gada 11.maijā

Nr.15

Sanāksmi vada:

Inese Vēvere, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), Ūdenssaimniecības un atkritumu apglabāšanas pakalpojumu departamenta Atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodaļas vadītāja.

Piedalījās:

Ēriks Zaporožecs, SIA „Ozolnieku KSDU” valdes loceklis;

Inese Greidāne - Stūre, SIA Dobeles komunālie pakalpojumi” ekonomiste;

Pēteris Salkazanovs, Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāja padomnieks uzņēmējdarbības jautājumos;

Jānis Melbārdis, SIA „KULK” valdes loceklis;

Guntars Veismanis, Vecumnieku novada domes izpilddirektora vietnieks;

Inese Kampe, Vecumnieku novada domes juriste.

Uzaicinātie:

Alvils Grīnfelds, SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” valdes loceklis;

Jānis Plucis, SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” šķirošanas stacijas vadītājs;

Marina Kiršteina, SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” ekonomiste.

Sanāksmi protokolē:

Ināra Teibe, Regulatora Ūdenssaimniecības un atkritumu apglabāšanas pakalpojumu departamenta Atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodaļas vecākā eksperte.

Uzklauššanas sanāksmi sāk plkst. 11.00

Darba kārtība:

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmi (Regulatora prezentācija – informācija par tarifa projekta izskatīšanas kārtību, regulēto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu).
2. Komersanta pamatojums par iesniegtā sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projekta aprēķināšanas nepieciešamību.
3. Sanāksmes dalībnieku jautājumi, Komersanta un Regulatora pārstāvju atbildes.
4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi un ieteikumi par SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” iesniegto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu sadzīves atkritumu poligonā „Brakšķi - II, 3. un 4.sektors”.

1. Informācija par uzklausišanas sanāksmes norises kārtību

I.Vēvere informē klātesošos uzklausišanas sanāksmes dalībniekus par tarifu projekta izvērtēšanas procesu Regulatorā, par regulēto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu, par sanāksmes mērķi un norises kārtību, papildus skaidro Regulatora kompetenci un to, ka sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ir tikai daļa no kopējās atkritumu apsaimniekošanas maksas (sagatavota Regulatora prezentācija).

I.Vēvere aicina SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” pārstāvi iepazīstināt uzklausišanas sanāksmes dalībniekus ar pamatojumu par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas nepieciešamību.

2. Komersanta pamatojums par jaunā tarifa aprēķināšanas nepieciešamību.

Komersants ir sagatavojis prezentāciju par jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projekta (turpmāk – tarifu projekts) aprēķināšanas nepieciešamību.

A.Grīnfelds iepazīstina ar SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” uzaicinātajiem pārstāvjiem un sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projekta iesniegšanas nepieciešamību. SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” ir izveidota 2004.gada 27.septembrī ar mērķi nodrošināt atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas pilsētā. Kopš 2013.gada Komersants veic atkritumu sagatavošanu apglabāšanai, nodalot no kopējās nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas bioloģiski noārdāmos atkritumus (turpmāk – BNA) un citus reģenerējamus atkritumus.

Komersants norāda, ka uzņēmuma darbības mērķis ir nodrošināt Eiropas Savienības (turpmāk – ES) Direktīvu un Latvijas Republikas atkritumu apsaimniekošanas nozari regulējošo normatīvo aktu prasības un sasniedzamos mērķus:

- līdz 2019.gada 31.decembrim sagatavot otrreizējai izmantošanai un pārstrādei vismaz 50% (pēc svara) mājsaimniecības atkritumos un citās līdzīgās atkritumu plūsmās esošos papīra, metāla, plastmasas un stikla atkritumus;

- 2020.gada 16.jūlijam samazināt apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzumu līdz 35 % no 1995.gadā apglabātā bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzuma.

Bez jau minētajiem pakalpojumiem Komersants nodrošina ražošanas, tajā skaitā būvniecības atkritumu, savākšanu un pārvadāšanu, pārvietojamo tualešu nomu, bet no 2016.gada 1.aprīļa sniedz arī sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu.

Vidēji uzņēmums 2017.gadā nodarbināja 96, tajā skaitā 38 atkritumu poligona darbiniekus.

Komersants prezentācijā iepazīstina ar vispārējo atkritumu poligona „Brakšķi” teritorijas plānojumu. Teritorija vēsturiski izveidota 1980.gadā kā atkritumu izgāztuve, kas pašlaik ir rekultivēta. Pamazām ap šo teritoriju ir attīstījusies pašreizējā atkritumu poligona infrastruktūra. Komersants detalizēti iepazīstina ar teritorijas plānojumu, ēkām un tehnoloģiskajiem procesiem.

Tālāk Komersants iepazīstina ar atkritumu sagatavošanas apglabāšanai procesu. Visi atkritumi ienāk šķirošanas stacijā, tad ar dažādu iekārtu palīdzību tiek atšķiroti BNA, atkritumi otrreizējai pārstrādei un sagatavots no atkritumiem iegūts kurināmais (turpmāk – NAIK) materiāls. NAIK ir atkritumu vieglā frakcija, kas tiek samalta, izžāvēta un nodota SIA „CEMEX” līdzsadedzināšanai cementa ražošanas procesā. Pārstrādei nederīgais materiāls tiek apglabāts atkritumu krātuvē. Komersants norāda, ka šogad jau ir pieci gadi kopš šķirošanas līnija un visas apkalpojošās iekārtas strādā.

Komersants iepazīstina ar atkritumu poligona darbību. Komersants uzsver, ka šobrīd atkritumu poligonā tiek apglabāti faktiski visi Zemgales atkritumu apsaimniekošanas reģiona (turpmāk –

Zemgales AAR) sadzīves atkritumi. Līdz šim poligonā „Brakšķi” tika pieņemti sadzīves atkritumi no Jelgavas pilsētas un Jelgavas, Ozolnieku, Dobeles, Tērvetes, Auces novada pašvaldībām, bet no 2018.gada - arī no Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku novada pašvaldībām, kas saistīts ar otra Zemgales atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadzīves atkritumu poligona „Grantiņi” neizmantošanu uz laiku, līdz tiks pieņemts Valsts vides dienesta lēmums par tā turpmāko darbību.

Komersants 2017.gadā ir veicis izmaiņas A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā, palielinot apglabāto atkritumu apjomu gadā. Ja sākotnēji atkritumu krātuvē bija plānots apglabāt līdz 10 000 tonnām gadā un to izmantot 24 gadus, tad šobrīd apglabātais atkritumu apjoms ir 20 000 tonnas gadā un krātuvi plānots izmantot 12 gadus. Minētās izmaiņas ietekmē arī tarifu projekta izmaksu pozīcijas. Kopējā atkritumu krātuves „Brakšķi - II 3. un 4.sektors” ietilpība ir 237 600 tonnas.

Komersants norāda, ka tarifu projekta iesniegšanas iemesli ir sekojoši:

- 1) 2018.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā, kas noteica, ka tarifā par sadzīves atkritumu apglabāšanu poligonos iekļauj dabas resursu nodokli (turpmāk – DRN);
- 2) Regulatora pieņemtie grozījumi „Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodikā”, kas nosaka, ka DRN tiek iekļauts tarifā;
- 3) izmaiņas sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma sniegšanas izmaksu posteņos un atkritumu apjomos.

Komersants norāda, ka SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” 2018.gada 29.martā iesniedza Regulatoram precizētu tarifu projektu, kura aprēķins balstīts uz 2017.gada faktiskajām izmaksām, 2018.gadā apsaimniekot plānoto atkritumu apjomu un sadzīves atkritumu poligona „Brakšķi - II.kārta 3. un 4.sektors” atkritumu krātuves plānotajām ekspluatācijas izmaksām.

Komersants šobrīd strādā ar spēkā esošo tarifu 30,90 EUR/t bez DRN. Iesniegtajā tarifu projektā sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente ir 29,82 EUR/t bez DRN. Izmaksu samazinājums uz vienu tonnu ir skaidrojams ar atkritumu daudzuma pieaugumu, kas šobrīd netiek pieņemts atkritumu poligonā „Grantiņi”, bet tiek ieviests apglabāšanai atkritumu poligonā „Brakšķi”.

Tālāk Komersants iepazīstina klātesošos ar tarifa izmaksu posteņos iekļautajām izmaksām/ieņēmumiem un izmaiņām attiecībā pret spēkā esošo tarifu.

Komersants norāda, ka šķirošanas līnijas jauda ir 30 tūkst. tonnas gadā un 2017.gadā Komersants jau ir pārsniedzis savu ražošanas jaudu un apstrādājis 36,7 tūkst. tonnas. Līdz ar klāt pienākušo pašvaldību deleģējumu kopējā ražošanas jauda jau varētu sasniegt apmēram 40 tūkst. tonnas gadā.

Komersants iepazīstina ar datiem par ievesto sadzīves atkritumu īpatsvaru starp pakalpojuma lietotājiem 2017.gadā: juridiskās personas – 3%; fiziskās personas – 1%; SIA „Zemgales EKO” – 2%; SIA „Clean R” – 7%; SIA „Auces komunālie pakalpojumi” – 3%; SIA „Jelgavas novada KU” – 10%; SIA „Dobeles komunālie pakalpojumi” – 14% un SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi – 59%”.

Komersants skaidro šķirošanas stacijā būtiskāko atšķirotu materiālu procentuālo sadalījumu 2017.gadā: koks – 1%; NAIK – 3%; attīrīti būvgruži – 5%; metāls – 1%; BNA – 42% un inertie atkritumi apglabāšanai atkritumu krātuvē – 44%.

Norādot jau veiktos un turpmākos attīstības plānus, Komersants min, ka ir iegādāta maisu atvēršanas iekārta BO17; izstrādāts Zemgales AAR nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas kompleksa „Brakšķi” infrastruktūras attīstības būvprojekts minimālajā sastāvā; sagatavots un iesniegts projekta pieteikums „Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtas izveidei Zemgales AAR nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas stacijā „Brakšķi””; izsludināts iepirkums par jaunas, ražīgākas NAIK

smalcināšanas iekārtas iegādi, kas uzlabotu reģenerācijas materiāla sagatavošanas kvalitāti atbilstoši SIA „CEMEX” specifikācijai, kā arī plānota pakāpeniska esošo šķirošanas iekārtu nomaiņa.

Komersants skaidro, ka esošā NAIK sagatavošanas iekārta ir ļoti energoietilpīga, naži ļoti ātri dilst un iekārtas jauda ir samazinājusies. Ja pagājušo gadu Komersants varēja sagatavot un realizēt tikai 3% NAIK, tad potenciāls šī materiāla sagatavošanai ir daudz lielāks.

Attiecībā par BNA turpmāko pārstrādi Komersants min, lai gan šobrīd tos apstrādā bio-šūnā un iegūst atkritumu biogāzi elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai, ES vairs neatzīst šo atkritumu apstrādes tehnoloģiju kā pārstrādi, jo šis pārstrādes process ir garš un tiek pielīdzināts apglabāšanai atkritumu poligonā.

Komersants uzsver, ka ir guvis lielu praktisko pieredzi darbā ar atkritumu pārstrādi, un ja pirms septiņiem gadiem tirgū tika piedāvātas vienas tehnoloģijas un īpašās zināšanas un pieredze pašiem vēl nebija, tad tagad jau tiek piedāvātas daudz efektīvākas tehnoloģijas atkritumu pārstrādei un ir arī izpratne, kas būtu vislabāk nepieciešams konkrētajā situācijā.

Komersants iepazīstina klātesošos ar ES dalībvalstu statistikas datiem 2016.gadā, līdzas Latvijas datiem, norādot SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” sasniegtos rādītājus.

Norādot jaunus ES aprites ekonomikas uzstādījumus atkritumu saimniecībā, kuri tika publicēti 2018.gada 18.aprīlī, Komersants informē, ka jaunie aprites ekonomikas mērķi, četri apstiprinātie likumprojekti, ir solis ceļā uz aprites ekonomiku jeb sistēmu, kurā produktu, materiālu un resursu vērtība tiek saglabāta pēc iespējas ilgāk – vairāk pārstrādes un mazāk apglabātu atkritumu poligonos. Jaunie sadzīves atkritumu pārstrādes mērķi:

- atkritumu pārstrāde no 44% šodien, 2025.gadā līdz 55% un 2035.gadā – 65%;
- ne vairāk kā 10% drīkstēs apglabāt atkritumu poligonos 2035.gadā;
- dalīta tekstilizstrādājumu un bīstamo atkritumu savākšana;
- par 50% samazināt pārtikas atkritumu rašanos – līdz 30% – 2025.gadā, bet līdz 50% – 2030.gadā.

3. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku jautājumi, komersanta un Regulatora pārstāvju atbildes par tarifu projektu.

I.Vēvere dod vārdu sanāksmes dalībniekiem priekšlikumu un ieteikumu paušanai.

P.Salkazanovs jautā, vai tarifu projektā 7.postenī norādītie ieņēmumi saskaņā ar 11. un 12.punktu 47,8 tūkst. EUR ir ieņēmumi?

I.Vēvere apstiprina, jā tarifu projektā 7.postenis ir ieņēmumu daļa.

P.Salkazanovs turpina, vai tajā brīdī, kad ieviesīs depoziņa sistēmu, ieņēmumi ļoti krasi samazināsies?

A.Grīnfelds atbild, ja mēs skatāmies kopumā uz atkritumu saimniecību, tad samazināsies. Ja skatāmies no atkritumu apsaimniekotāja viedokļa, tad šis depoziņa sistēmas solis ir par vēlu, jo ir jau izvietoti konteineri dalītai atkritumu vākšanai un attīstīta savākšanas sistēma. Nav grūti paredzēt, kas notiks, ja PET pudeli iepirks par 1 centu tepat pilsētā – tas liks sarosīties zināmam kontingentam, kuram ir ļoti zemi vai nav nemaz ienākumu. Ja attiecinām depoziņa sistēmu uz mūsu saimniecisko darbību, tad atkritumu šķirošanas sistēma atkritumu poligonā nav vērsta uz depoziņa sistēmas materiāliem. Mēs vairāk atšķirojam metālu, koku, bet PET materiāls mums ir ļoti mazā apjomā.

J.Plucis papildina, iespējams, ka atkritumu poligonā pieņemtais atkritumu daudzums nedaudz kritīsies un alumīnija dzēriena iepakojums (skārdenes) tiks atdalīts no kopējās atkritumu masas jau līdz atkritumu poligona vārtiem.

A.Grīnfelds papildina, mūsu šķirošanas līnijai arī ir magnēts, ar kura palīdzību atdalām metāla atkritumus no nešķiroto sadzīves atkritumu plūsmas.

J.Melbārdis jautā Regulatoram, kā Jūs vērtējat, ja šobrīd SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” apglabāšanas proporcija ir 44,12 %, bet ja gada laikā tā nosvārstās uz vienu vai otru pusi – 54% vai 64%, no kurienes sabiedrība lai ņem līdzekļus DRN nomaksai?

I.Vēvere atbild, ja iet runa par to, ka atkritumu poligona apsaimniekotājam faktiskās izmaksas uz vienu tonnu, salīdzinot ar spēkā esošo tarifu, palielinās (jeb samazinās), poligona apsaimniekotājs, kas veic arī atkritumu sagatavošanu apglabāšanai, jebkurā brīdī var nākt uz Regulatoru ar jaunu tarifu projektu, tiklīdz paši to uzskata par vajadzīgu. Ļoti būtiskas svārstības gan var notikt tikai ar tehnoloģisko procesu izmaiņām, par kurām komersants jau noteikti ir laicīgi informēts.

Ja iet runa par Regulatora kontroles funkcijām, tad saskaņā ar metodiku sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksām uz vienu tonnu ar rentabilitāti ir noteiktas $\pm 5\%$ svārstības. Komersants katru gadu iesniedz atskaiti par saimniecisko darbību, un mēs skatāmies, ja šis gala maksājums uz vienu tonnu pārsniedz $\pm 5\%$ robežu, mēs aicinām komersantu sniegt skaidrojumus vai iesniegt jaunu tarifu projektu.

J.Melbārdis jautā, cik daudz laika tas aizņem, vai tas ir tas izvērtēšanas laiks, ko Jūs rādījat savā prezentācijā?

I.Vēvere atbild, tarifa izvērtēšanas laiks ir atkarīgs no tā, cik precīzi komersants ir aprēķinājis un pamatojis iesniegtā tarifu projekta izmaksas, un cik ilgā laikā viņš mums atsūta atbildes uz papildus uzdotajiem jautājumiem kopā ar precizētu aprēķinu.

J.Melbārdis precizē, un tad jūs variet izskatīt konkrēti šo vienu pozīciju?

I.Vēvere atbild, nē, mēs izskatām visu tarifu projekta aprēķinu, jo parasti ir tā, ka ja tik būtiski mainās kāds rādītājs, ka pat rentabilitāte vairs šīs izmaksas nesedz, tad kaut kas noteikti ir mainījies arī citos posteņos un kopumā tehnoloģiskajā risinājumā. Ja izmaksas ir aprēķinātas korekti un ir iesniegti visi pamatojošie dokumenti, tad izskatīšana var tikt veikta ātrāk kā 90 dienās, tās var būt arī piemēram, divas nedēļas.

A.Grīnfelds turpina, un ja tarifa izskatīšanas laikā rodas jaunas izmaksas, kas saistītas ar jaunu iekārtu iegādi?

I.Vēvere atbild, protams, var būt arī kāds jauns iepirkums, kas būtiski izmaina kopējās izmaksas uz vienu tonnu. Tarifu projektā, kamēr vēl notiek izskatīšanas process, iekļaujama pati aktuālākā situācija un tas daudz laika neprasa. Ja jums ir veikts tarifu projekta aprēķins un ir jāpamaina kāda no pozīcijām, izmaiņas iekļaujiet kopējā *Excel* formāta aprēķinā, pieliekam klāt pamatojuma dokumentu šīm izmaiņām un iesniedziet tarifu projekta precizējumus. Tarifu projekta precizēšana nav sarežģīta un laukietilpīga.

J.Melbārdis rosina diskusiju, DRN ir valsts noteikts nodoklis, vienā gadā tas ir vairāk samaksāts, citā – mazāk. Vai nevarētu ieviest sistēmu līdzīgi, kāda ir pievienotās vērtības nodokļa administrēšanas kārtībai, gada nodokļa pārmaxa, kas tiek dzēsta no nākošā gada nodokļa maksājumiem.

I.Vēvere skaidro, šis jautājums nav mūsu kompetencē, bet SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” paši ir gan atkrituma poligona apsaimniekotāji, gan arī sadzīves atkritumu apsaimniekotāji un iespēja redzēt tās tendences ir daudz ātrāk nekā citiem komersantiem. Ja nemaldos, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, atskaite pašvaldībai par atkritumu proporciju jums kā atkritumu apsaimniekotājam jāsniedz ir reizi ceturksnī un kā atkritumu poligona apsaimniekotājam - reizi gadā?

Regulators nav tas, kas virza šo atkritumu apsaimniekošanas politiku valstī. Jūs pārstāvat pašvaldības un esat arī biedrības „Latvijas Atkritumu saimniecības uzņēmumu asociācija” biedrs, un kā profesionāla nevalstiskā organizācija varat virzīt šos priekšlikumus ministrijai.

P.Salkazanovs jautā, vai Regulators ir pārliecinājies, ka izmaksas ir nodalītas un attiecinātās tarifu projektā atbilstoši proporcijām?

I.Vēvere atbild, tas ir viens no pamatuzdevumiem ar ko mēs nodarbojamies. Pašlaik mums šis pārliecinājums nav, tāpēc komersantam ir nosūtīta papildus informācijas vēstule. Komersants pašlaik gatavo precizētu tarifu projekta aprēķinu, kuru mēs vēl neesam redzējuši. SIA „Jelgavas komunālie

pakalpojumi” ir noteikts vēstules iesniegšanas termiņš, maija beigas, bet pašlaik Jums nevaru atbildēt, kādi ir gaidāmie tarifu projekta precizējumi.

4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi

I.Vēvere dod vārdu sanāksmes dalībniekiem priekšlikumu un ieteikumu paušanai.

Uzklauššanas sanāksmes dalībniekiem nav priekšlikumu un ieteikumu par iesniegto tarifu projektu.

I.Vēvere pateicas Komersanta pārstāvjiem un uzklauššanas sanāksmes dalībniekiem par atsaucību un slēdz sanāksmi.

Uzklauššanas sanāksmi slēdz plkst. 11:50.

Uzklauššanas sanāksmes vadītāja

Protokolētāja

I.Vēvere

I.Teibe